

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 26

Ptuj, 3. julija 1921

III. letnik

Našim naročnikom!

Med letošnjimi naročniki je dosti takih, ki dolgujejo naročnino še za leto 1919 in 1920. Prosimo, da nam pošljejo obenem z naročnino za letos tudi zapadlo naročnino, ki znaša za leto 1919 15 K in lansko leto 30 K.

Upravništvo.

Vidov dan.

V tretjič smo letos praznovali v torek 28. junija Vidov dan, spomin kosovskih junakov. Ko smo pred dvema letoma prvič slavili ta narodni praznik, smo se komaj zavedali njegovega pomena. Začeli smo se tedaj šele globlje spoznavati v naši novi kraljevini. Ko smo lani drugič slavili ta praznik, je medsebojno spoznanje že silno naraslo. Prav ob teh dneh je prestolonaslednik regent Aleksander prišel med Hrvate in Slovence, ki so ga sijajno vzprejeli, vzljubili in utrdili vezi med Srbi, Hrvati in Slovenci.

A tudi letošnji Vidov dan bo važen v vrsti Vidovih dni. Ob letošnjem Vidovem dnevu je bil položen trden kamen državni zgradbi, sprejeta je bila naša ustava.

Dobri dve leti je trajalo, predno smo si pripravili temelj za našo državno zgradbo. Ni bilo lahko to delo. Zakaj sestavni deli nove države so jako različni. Eden del, Srbi, so že bili vajeni samostojne države, ki so si jo v trdih bojih ustvarili in vzdrževali. Drugi del, Hrvati in Slovenci, so do združitve delali pod tujim gospodarjem, nesamostojno, skrbeč bolj za ohranitev svoje osebnosti, boreč se bolj proti nasilnostim gospodarjev. Osamosvojeni so bili navdušeni za svojo svobodo, ki so jo hoteli oživitvoriti vsepovsod. Ali ker niso imeli izkušenj, so se pojavile želje in načrti, ne samo različni, nego celo naravnost nasprotni.

Veliko previdnosti, modrosti in umetnosti je bilo torej treba, da se je iz različnih zahtev in mnenj ustvaril temelj, ki bodi podlaga naši skupni državni zgradbi. Ta temelj je sedaj ustvarjen. Na tem temelju je treba sedaj dalje graditi. In treba bo mnogo dolgo in vztrajnega dela, da se dovrši ta zgradba.

Vidov dan naj bi nas vsako leto opozarjal, kako vršimo to delo. Spominjali naj bi se delavci pri tej zgradbi usodnega Vidovega dne leta 1389 na Kosovem polju. Dotlej je bila srbska država mogočna in se je uspešno branila proti sovražnim sosedom svojim, ki so bili takrat isti ko sedaj. Italijani na zahodu, Madžari z Nemci na severu in proti zapadu prodirajoči Turki na vzhodu.

Dušan Silni (1331—1355) je še mogel družiti domače moči v brambo domovine. Njegovi nasledniki tega niso mogli več. Posamezni knezi in gospodarji so gledali bolj, da bi v svojih delih gospodovali čim bolj nezavisno od centralne oblasti, gledali so bolj na lastno korist, nego na skupne državne koristi, skratka: ni jim bilo za močno edinstveno državo. In ko je prišel močan nasprotnik nad državo, bili so to Turki, so mu mo-

rali podleči, dasi so se v zadnjem hipu hoteli zediniti proti njemu. Odporna sila celotnega srbskega naroda je bila na Kosovem polju strta. Turkom je bilo poslej lahko, si podvrgavati posamezne kose srbskega ozemlja.

V odvisnosti, v turški sužnosti je srbsko ljudstvo uvidelo vzrok svoje nesreče: sebičnost svojih voditeljev. Sebičnežu so lastne koristi več nego skupne. Naj jih trpi in propade sto in sto drugih, da se le njemu dobro godi, da, celo lastno mater zataji, če mu je to v prid, lastnega brata izda za Judežve groše.

Do tega spoznanja je prišlo srbsko ljudstvo, trpeč pod turškim jarmom, kose je spominjalo nesrečne bitke na Kosovem polju.

In ko mi praznujemo leto za letom Vidov dan, spominjajmo se tudi tega zla, vodečega v propast. In če se otresemo tega zla, pa podredimo osebne koristi skupnim, višjim koristim, smemo biti prepričani, da se bo dobro godilo ne le naši državi, nego tudi nam, ki baš sestavljamo to državo.

Zapisega županov ptujskega okraja dne 21. junija 1921.

(Nadaljevanje in konec.)

Preneseni delokrog občine pa obsega posle, katere vrši občina kot najnižja enota upravne oblasti.

Kako je obojni delokrog glede izvrševanja deljen med odborom, starešinstvom in županom, določuje občinski red in bi tozadevna podrobna razprava vedla predaleč. Zdi se mi potrebno v splošnem opozoriti na naloge občinskega zastopstva, predvsem radi tega, da vidite, da ta delokrog pri stvarnem razumevanju ne daje prilike ali vsaj ne potrebe za kako strankarsko udejstvovanje, temveč zahteva dožreva in zdravega razuma in spretnih ter izkušenih gospodarjev.

Od župana ter občinskega svetovalca, ki pride v položaj, da nadomestuje župana, pa zahteva njega delokrog še posebne sposobnosti. Župan mora nastopati pri opravljanju občinskih poslov tako, da ne vzbuja nezaupljivosti tudi pri največjih nasprotnikih. To je mnogokrat težavno in zahteva precejšnje spretnosti. Oni, ki si je postavil za načelo v svojem javnem delovanju, da hoče spoštovati pravico ter pripomoči pravici do veljave v vsakem slučaju in za vsako ceno, je lahko uverjen, da ga bo javnost prav ocenila ter bo zadovoljna, da mu je zaupala vodstvo javnih zadev. Ne rečem, da javnost že kar v prvem trenutku prav oceni tako delovanje, ali končno se izkaže pravica, kakor že pravi to stari slovenski pregovor.

Torej pravičnost je ona lastnost, katero si naj izbere vsak župan za glasilo v svojem javnem delovanju.

Preostaja mi še spregovoriti nekaj besed o razmerju občine do politične oblasti, o razmerju župana do okrajnega glavarja. To se mi zdi potrebno, da izginejo končno oni predsodki, ki spadajo v našo žalostno preteklost in ki so danes brezdvomno neopravičeni.

Med navzočimi vidim celo vrsto županov in svetovalcev, ki so že v minuli dobi izvrševali

svoje občinske funkcije in katere lahko pozdravim kot stare znance. Tem je iz prakse kaj dobro znano, da dajejo občinski posli mnogo povoda za stike z oblastjo. Mnogokrat ti stiki za župana niso posebno prijetni, ker se jim nalagajo posli, kojih izvršitev zahteva mnogokrat precejšnjih žrtv v vsakem oziru, da, celo samozatajevanja. Zato bodo oni, ki prevzamejo na novo funkcije predstojnika, prav skoro spoznali, da niso prevzeli le časti obč. predstojnika, temveč tudi vsa bremena, ki ne spadajo vsikdar k sladkostim. Rad vam pritrdim, da vodstvo občinskih poslov ni nikdar igraka, temveč zahteva mnogo resnosti, pa kakor rečeno tudi žrtv. Če to povdarjam, vam nočem znabiti jemati poguma za delo, temveč storim to radi tega, da veste, da se kot predstojnik vaše nadrejene oblasti zavedam težav, s katerimi se morate pri izvrševanju naših nalog boriti. Radi tega vas pa prosim, da pri vsem tem vršite svoje dolžnosti vestno v zavesti, da se vaše delovanje pravilno ocenjuje in težave upoštevajo. Imejte torej zaupanje do oblasti in bodite prepričani, da nam je na tem ležeče, da vaše stališče in delovanje po možnosti olajšamo. Ne mislite, da je med nami in vami velik prepad, ampak bodite uverjeni, da si želimo čim najbolj ozkih vezi in stikov, da se spoznavamo in lahko drug drugega opozorimo za nedostatke, ki so neizogibni ter se dajo odpraviti ali vsaj raztolmačiti. Obrnite se torej z zaupanjem v vsakem slučaju do nas in spoznali bode, da naši interesi niso nikakor protivni, saj smo si postavili vsi nalogo, služiti splošnosti, služiti narodu in naši ujedinjeni državi. Če bomo imeli to pred očmi in si bomo vedno svesti, da uradniki, ki opravljajo javne posle, niso tujci, temveč domačini, ki so izšli iz naroda in tvorijo del naroda, bo minula iz prejšnje dobe podedovana nezaupljivost napram uradom, zlasti napram politični oblasti, ki ima največ posla z narodom in priliko istemu služiti.

Če vas prosim, da v tem smislu delujete tudi med prebivalstvom ter odstranite med narodom predsodke, ki se od gotovih krogov zbujaajo z namenom izpodkopavati avtoriteto oblasti in ugled njenih predstaviteljev, storim to edino iz nagiba, ker želim, da bi se nikomur ne posrečilo, zmanjšati uspehov medsebojnega vzajemnega delovanja, katero mora roditi najlepše sadove ne le za občane in občino sploh, temveč za celokupen jugoslovanski narod in našo ujedinjeno državo.

V tem znamenju vas kot občinske funkcionarje najiskrenejše pozdravljam in vam želim iz prijateljskega srca, da bi bilo vaše delovanje v občini venčano z obilnim uspehom.

Ne pozabite pa nikdar na zvestobo, katero ste obljubili danes Njega Veličastvu kralju in Njega Veličastvu prestolonasledniku, katerima zakličimo iskren „Živio!“

Najnovejši vesti.

Atentat na regenta. Ko se je sredo po prisegi na ustavo vračal regent Aleksander, je bila vržena proti njegovemu vozu bomba. Regent je ostal nepoškodovan, ranjenih je 10 oseb.

Ustava sprejeta. Za njo je glasovalo 223 poslancev, proti 35, ostali poslanci se glasovanja niso udeležili. Regent in poslanci so prisegli na ustavo.

Gospodarstvo.

Klanje in izvažanje mlade živali. Na podstavi brzogovnega obvestila ministrstva za kmetijstvo in vode z dne 18. julija 1921, je ministrski svet razveljavil naredbe osrednje vlade, s katero je bilo prepovedano klati in izvažati mlade živali ter odločil, da je v bodoče živino klati in izvažati po predpisih, ki so bili glede tega prej v veljavi ali ki se izdado v bodoče.

Dopisi.

Vidov dan v Ptuj in šolska mladina. Le-tošnji Vidov dan je bil za šolsko mladino posebno znamenit in gotovo ga bo dolgo pomnila. Po maši, ki se je vršila ob sklepu šolskega leta na gimnaziji, se je zbrala mladina vseh ptujskih šol v mestnem gledališču k slovesni proslavi Vidovega dne. Na stotine je bilo mladih, jasnih oči, ki so zvedavo zrla na zastor, kdaj se bo dvignil in jim odkril pogled v deveto deželo, v bajno Kraljestvo, v čarobni grad. In odkril jim je. Neumornemu delu g. Sprachmana, učitelja petja na gimnaziji in gđe. učiteljice Voršičeve je uspelo, da sta nam nudila s svojimi učenci in učenkami krasen užitek. Profesor dr. Komljanec je pred nastopom malih v lepem in zanimivem govoru, kakor zna le on, očrtal zgodovinski pomen Vidovega dne, tužno Kosovo, mračno stoletno sužnost srbskega naroda, njegovo nezlomljivo voljo po svobodi in končno osvobodjenje. Za njim so igrali in peli dečki in deklice od g. Sprachmana prirejeno pravljico „Materino pesem“, prirojeno po „Materinem blagoslovu.“ Igra kaj lepo simbolistično izraža mikavnost tujega bleska, ki nas je vabil in mamil in nas skoro zamamil, dokler nas ni predramila materina pesem, narodna, jugoslovenska, da smo se odrekli tujemu viteštvu in se vrnili v naročaj svojih mater. V igro je upletla g. Voršičeva rajalni nastop deklic, ki so ga izvajale z nenavadno ljubkostjo. Sploh so dečki in deklice nastopali tako korajžno in igrali tako gladko, da je častitati njim in njihovim učiteljem na krasnem nastopu. Tudi pevskega zboru malih se vidi velika pridnost samih in požrtvovalen trud in večera roka njih učitelja. Proslava Vidovega dne je bila res dan mladine in čulo se je splošno mnenje, naj se vsako leto ta dan proslavi na sličen način.

Proslava sprejetja ustave v Ptuj. Dne 29. junija zvečer ob 9. uri je Ptuj na imponanten način proslavil važni zgodovinski moment v mladi Jugoslaviji, sprejetje državne ustave. Še le pozno popoldne je občinstvo zvedelo o nameravani proslavi. Vendar je bil v mraku ves Ptuj v luči; pred vojašnico se je nabralo na stotine občinstva; godba, sokolski naraščaj, moški in ženski v krogih, z lampijoni, vojaštvo z bakljami in velika množica prebivalstva so se uvrstili v imponanten pohod po mestu. Pred mestno hišo se je sprevod ustavil; nagovoril nas je g. mestni gerent dr. Senčar, godba je zaigrala himno, oba pevska zbora sta združeno zapela in zadoneli so stoglasni „živio“-klici, bilo je prekipajoče navdušenje vsepovsod. Od magistrata se je pomikal sprevod po Trstenjakovi ulici do okrajnega glavarstva; tam nagovor vodje, dr. Pirkmajerja, godba, pevski zbor in šlo je dalje zopet mimo magistrata po Krempljevi ulici do dravskega mostu, po Cankarjevi in Prešernovi ulici do vojašnice in nato razhod. Ptuj je včeraj pokazal, da je res mesto; v najkrajšem časa je bilo na nogah stotine ljudi, zastave, razsvetljava takorekoč v trenutku na mestu, skratka funkcijoniralo je, da je bilo veselje. Da Nemci niso imeli sveč pri roki, je umljivo;

pa se jim bo počasi že tudi brez sveč posvetilo v glavi.

Sv. Lenart pri Vel. nedelji. Moralna propalost duhovčine. Preteklo nedeljo 12. t. m. je priredil tukajšnji „Orel“ v gostilni O. Sladjaka veselico, katere se je seveda tudi udeležil tukajšnji župnik Peter Zadravec. Imel je govor, katerega citiramo; „Sokol je liberalna zastrupljena kri, Orel pa tudi ni nikaka „štrūkjovala župa!“ Proti 10. uri ponoči so mu porajale v njegovi bistri glavici misli o nesrečni obč. volitvi v Cvetkovcih, kjer so samostojni in socialisti dobili 3/4 odbornikov. Napadel je radi tega mirno sedečega 60% invalida Jak. Rižnarja z Cvetkovec z besedami: „Prokleti hudič, kaj pa ti tukaj delaš?“ Zgrabil ga je za vrat ter mu odtrgal vse gume na srajci, hoteč ga udariti po že itak vojni razbiti glavi, kar pa je drugi poleg sedeči gost Filip Janžekovič zabranil. No g. župnik, ali si hočete svoje roke še blagosloviti z invalidsko krvjo? Kam so prišli? Sedaj hoče že duhovščina vojne pohabljenec pretepati. Bomo videli, kaj bo na to rekla dež. vlada. Če se župnik ne bo poboljšal, bomo Vam prihodnjič poročali, kako je g. župnik apno mešal v kleti, in podobno.

Novost! V ponedeljek 4. julija in torek 5. julija t. l. se vrši v Društvenem domu v Ptuj predstava iluzionista in ekvilibrista Josip Kratila. Več se izve iz njegovih lepakov. Predpropaja vstopnic v tobačni trafiki v magistratu. Prosi se p. t. občinstvo za obilen obisk.

Fozor! Agent državne komisije ruskih beguncev v Mariboru, Boris Smirnov (naslov: Strnišče pri Ptuj „Ruski Tjerem“) naproša vse tovarniške uprave, ravnateljstva bank, razne industrijalce in vsa ostala podjetja, kakor tudi zasebnike, ki bi potrebovali delavne moči, to je ruske begunce, katerim želijo pomoč, da mu blagovolijo poslati naslednja pojasnila: 1. Kake vrste moči se potrebujejo; 2. koliko; 3. pod katerimi pogoji; 4. možnost dobave hrane, stanovanja in plače; 5. vrsta in mesto dela; 6. znanje katerih jezikov se zahteva; ali zadostuje znanje ruskega jezika; 7. natančen naslov, na katerega se je obrniti glede končnih dogovorov. Med ruskimi begunci se nahajajo spretni inženjeri, tehniki, zemljemerji, poljedelci in agronomi z višjo izobrazbo in s popolno, vodje kontoarjev in industrijskih podjetij, profesorij in učitelji, ki posedujejo v vsaki stroki višjo izobrazbo, zdravniki, padarji, zobozdravniki, živinozdravniki, glasbeniki in razni mojstri, končno rokodelci in kmetovalci. Večina Rusov je zmožna nemškega, francoskega in angleškega jezika. Pri morebitni ponudbi dela naj se blagovoli upoštevati, da so ruski begunci raztrošeni po celem teritoriju države, vsled česar se porabi za dogovor najmanj 7 dni. Ako zaželi kdo ustne informacije, naj se obrne na gospoda Nikoforja Pivjakoviča (v Mariboru, Aleksandrova ul. 25 „Adrija.“)

Izgnan je iz naše kraljevine 40letni brivski pomočnik v Ptaju Fuchs Karl, pristojen v Arnfels v Avstriji, zaradi potepanja, nasilnosti in goljufig.

Revizija obrtnih registrov. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani je odredilo revizijo obrti in sestavo novih obrtnih registrov. V to svrhu se pozivljajo vsi obrtniki mesta Ptuj, da se s svojimi obrtnimi listinami kakor: obrtnimi listi, koncesijskimi listinami, odloki o odobrenju obrtnih naprav, obratovališče in drugimi listinami zanesljivo prijavijo na okraj. glavarstvu soba štev. 11 od 8 do 12 ure in sicer po sledečem redu: V ponedeljek dne 11. julija t. l. imetniki obrtnih koncesij z začetno črko A do M, v četrtek dne 14. julija pa imetniki obrtnih koncesij z začetno črko M do Ž. V soboto dne 16. julija trgovci vseh vrst z začetno črko A do M, v ponedeljek, 18. julija pa trgovci vseh vrst z začetno črko M do Ž. V sredo dne 20. julija in v četrtek dne 21. julija t. l. pa vse druge obrti razven koncesijoniranih trgovskih. Ker bode potem na podlagi teh podatkov sestavljena nova obrtna matica, edino merodajna, se vsi obrt-

niki opozarjajo, da se zanesljivo prijavijo na določeni čas na okrajnem glavarstvu, sicer bi se njih obrt ne vpisala v novi obrtni kataster, ter bi morali posledice sami nositi. Imetelji obrti se imajo zgledati osebno, samo v slučaju, da bi jim bilo popolnoma nemogoče oglašiti se osebno, smejo poslati s potrebnimi listinami kakega zastopnika, ki pa mora biti zmožen podati vse potrebne podatke.

Trgovskega učenca Mastnaka, ki se je utopil v Dravi, so našli v torek pri Sv. Marku.

Iz Haloz. Denuncijski dandanes mrgoli. Oblasti trpe vsled te najodurnejše lastnosti mnogih državljanov. Ako se komu malo boljše godi, ga ovaja zaviden konkurent ali kdorkoli z brezmiselnimi ovadbami, ki kažejo očitno zlobnost. Nedavno temu je nekdo nadlegoval obrtno oblast z ovadbo, da gostilničar prodaja vino v večjih množinah. Obrtni red to izrecno dovoljuje. Ovaditelj je blamiran, smejejo se mu in to je zaslužil. Nauk, ki ga dajemo mi iz tega mesta, je, da rajši pomagajte drug drugemu, nego da zavistneži skušate dostojne in poštene ljudi uničiti. Nemške krilate besede „Der größte Schuft im ganzen Land . . .“ so pa resnične tudi danes.

Sokol v Murski Soboti ima dne 10. junija 1921 svoj javni nastop. Sokoli, vedno požrtvovalni, prihitite v Prekmurje, da bo manifestacija „Sokola“ vzbudila v zaslužnjem narodu narodno zavest in da se reši vpliva madžaronskih agitatorjev.

V Št. Vidu pri Ptuj so prišli orožniki na sled velikim tatvinam lesa iz gozdov graščaka Lipita v Turnišu. V tatvino je zapleten tudi bogati nemškutarski gostilničar Pernat.

Podružnica Slovenskega planinskega društva za rogaški okraj priredi v nedeljo dne 3. julija popoldne skupni izlet na Donačko goro v proslavo slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Zbirališče od 3.—5. ure popoldne pri Mikušu pod goro. Zvečer se bo na gori zažgal velik kres z umetnim ognjem, streljanjem, petjem in godbo. Prazne steklenice si napolnimo pri Mikuši, točilo se bo tudi na gori. Jedila naj vsak s seboj prinese. — Prid' vrh planin, nižave sin! Odbor.

Politične vesti.

Pred sprejetjem ustave bi nekatere stranke, zlasti muslimani, iztisnili iz vladi radi čim največ ugodnosti za se. Če ugodi vlada njim, se pa zameri zemljoradnikom, ki zastopajo prosto ljudstvo proti begom in gospodarjem zemlje. Radi teh težav se je glasovanje o ustavi odgodilo za nekaj dni.

Baroško vprašanje še vedno ni do konca rešeno. Italijani bi baroško pristanišče radi nekako združili z reškim ter nas tako oropali lastnega morskega pristanišča. Vsi naši krogi pa, bodisi domačini v Barošu in njegovi okolici, kakor tudi trgovski in politični krogi v državi odločno zahtevajo, naj se vlada ne uda Italijanom, nego naj nam ohrani svobodno naše pristanišče. Posebnemu odposlanstvu je vlada to tudi obljubila.

Razmere v Reki se zboljšujejo. Te dni se je med strankami dosegel sporazum glede sestave skupne reske vlade. Vse stranke so tudi pristale na zahtevo Zanelle, da se razpusti reška legija. Italijanski komisar je tudi takoj odredil razpust legije, glede sestave vlade mora pa v Rim poročati.

Slovenci v rimskem parlamentu so se oglašili že takoj v začetku in povedali po svojih poslancih dr. Vilfanu in Virčiju Ščeku svoje zahteve. Dr. Vilfan je javno razkril divjanje italijanskih fašistov, nebriznost italijanskega vojaštva in italijanske vlade za mir v Primorju, kjer so Slovenci in Hrvati brez zaščite izročeni divjanju fašistov. Zahteval je varstva in spoštovanja za svoje rojake. Poslanec Šček pa je govoril pomirjevalno za zbližanje med obema narodoma. Svojo nestrpljivost in pristranost pa je pokazal italijanski parlament s tem, da ni volil nobenega jugoslovanskega ali nemškega poslanca v kak parlamentarni odsek.

Grki in Turki se v Mali Aziji še vedno vojskujejo. Turki se hočejo zvezati celo z ruskimi boljševiki, da bi mogli izgnati Grke. Ta vojska dela antanti precejšnje skrbi, zlasti še, ker ni sama edina, kako naj bi razdelila turške pokrajine. Ponudila se je za posredovalko med Grki in Turki, a takega posredovanja ne marajo ne ti, ne oni.

Češki in madžarski zunanji minister sta se te dni v Marjanskih Laznih posvetovala o vprašanjih, tičočih se obeh držav, zlasti, kako bi se zavaroval srednje-evropski mir z vpoštevanjem upravičenih interesov vseh držav.

Arnavtski napadi ob naši meji se vedno bolj množe in postajajo vedno bolj predrzni. Arnavt ni vajej dela, živi se rajši ob ropu. Le sili se uda ter se vsaj navidezno pomiri. Naša država mora pač napeti vse sile, da reši obmejno prebivalstvo vednih arnavtskih napadov in mu zagotovi varno življenje.

Pašičeva izjava o Barošu je izzvala v Italiji veliko razburjenje. Italijansko časopisje očita vladi, da je na sramoten način prodala italijanske interese.

Deputacija iz Istre je prispela v Beograd ter prinesla vladi material o grozodejstvih laških fašistov v Istri začasa zadnjih volitev.

Plebiscita na Štajerskem ne bo. Štajerski deželni zbor v Gradcu je v svoji seji 23. tm. sklenil, da se ne izvrši svoječasni sklep o plebiscitu na Štajerskem za priklapljenje Avstrije k Nemčiji.

Protidržavno gibanje v Prekmurju. Naše oblasti so prišle te dni na sled obširno razpredenemu protidržavnemu pokretu. Po dobjenih informacijah bi imelo baje „počiti“ že 26. tm. Most čez Muro bi imel zleteti v zrak, nakar bi uporniki pozaprl ali izgnali vse naše oblasti in zavedne Jugoslovane. Stvar se sedaj uradno preiskuje. Baje je v afero zapletenih tudi več oseb, ki so si znale pridobiti naklonjenost naših oblasti.

Razno.

Državna razredna loterija. Prečitajte današnji oglas „Mednarodne banke o. d.“ Zagreb, Nikolićeva ul. 7. in naročite si željeno številko pravočasno, dokler ni razprodana.

Zamotan kriminalni slučaj. Karl Živko iz Ciglenc pri Sv. Lenartu v Slov. goricah se je 17. februarja 1919 priženil na posest Petra in Genovefe Kristl v Ciglencih ter z ženo Katarino priženil tudi lepo posestvo. Toda kmalu po poroki je pričel z ženo surovo ravnati; ne le, da jo je pretepal, gnal jo je tudi na stranišče ter ji tu s človeškim blatom mašil usta ter potikal njeno glavo v odprtino stranišča. Že 3. junija je sledila tožba na ločitev zakona. Vsled poravnave ni prišlo do ločitve. Toda Živka to ni spametovalo. Še surovejše je začel ravnati s svojo ženo. Ko ji je celo grozil, da jo umori, je čez nekaj mesecev zopet prišlo do druge ločitvene tožbe. Dne 7. februarja 1920 je bil pri kazenskem sodišču radi surovega ravnanja obsojen. Še nevarnejši je postajal napram nji, ko je zvedel, da je žena izrekla, da ve za veliko možovo skrivnost. Tako je prišlo do usodepolnega dne 7. aprila 1920. Ta dan je žena hotela zopet v Maribor tožit moža. Stariši so odšli z doma, ostala je sama s komaj porojenim otrokom. Takrat se je zgodil strašen umor. Kako se je izvršil, ne ve nihče. Zvečer so potem vdrl v zaklenjeno hišo. Tudi Živko je pomagal vlomiti vrata. V sobi se je nudila grozna slika: Žena je klečala ob vratih proti kljuki obešena, vsa krvava, razmršena, po sobi nered, kri. Kazalo je na silen boj pred grozno smrtjo. Žena je bila že mrtva in mrzla. Poleg nje v nečkah otrok tudi mrtev. Ker je bila hiša zaklenjena, je morilec moral skozi podstrešje na prosto. — Stariši umorjene in večina sosedov so takoj obdolžili Živka obeh zločinov. Sedem mesecev je sedel v preiskavi. Tajil je vse, nakar je bil kot nedolžen oproščen. Komaj je prišel domov, so ga zo-

pet obdolžili, nakar je moral ponovno v zapor. Vsled obsodbe okrajnega sodnika je bilo okrožno sodišče primorano odrediti ponovno postopanje. Med to drugo preiskavo se je našlo na Živkovem domu krvavo perilo, toda kemična preiskava je dognala živalsko kri. In ko so Živkovi sorodniki ravno na dan obletnice zopet imeli neko tako tožbo pri vzklicnem senatu, so propadli, ker se je prejšnje dni že vdrugič ugotovila Živkova nedolžnost. Zdaj se je dr. Komavli, zastopnik starišev, obrnil na višje deželno sodišče, ki je na predlog višjega državnega pravdnika odredilo ponovno preiskavo na podlagi izjave sorodnikov umorjene, ki trdijo, da je Živko morilec. Živko je sedaj zopet v zaporu. Prišel je sam nazaj. Mogoče ga je kdo že skrivno obvestil o tem, da pride zopet v preiskavo, mogoče pa ga je prignala tudi težka vest nazaj. Javnost napeto pričakuje razprave proti človeku, ki je bil že dvakrat izpuščen iz preiskovalnega zapora kot nedolžen.

Plesne vaje kot del telovadbe. Na vseh srednjih šolah bodo v bodoče telovadni učitelji poučevali tudi ples, zato pa bo izvensolski plesni pouk srednješolski mladini prepovedan.

Število prebivalstva v evropskih državah. Berlinski službeni statistični urad javlja uspehe ljudskega štetja koncem preteklega leta v evropskih državah. Čisto gotovo je, da ima največ prebivalstva Rusija, toda zbog razmer, ki vladajo sedaj v Rusiji, je nemogoče povedati, koliko je število ruskega ljudstva. Število prebivalcev v drugih evropskih državah je po redu sledeče:

Nemčija	60,837.579
Anglija	45,221.615
Italija	39,000.000
Francoska	38,000.000
Poljska	27,000.000
Španija	20,000.000
Rumunija	15,400.000
Jugoslavija	14,500.000
Čehoslovaška	13,700.000
Ogrska	7,600.000
Belgija	7,600.000
Nizozemska	6,800.000
Avstrija	6,000.000
Portugalska	6,000.000
Švedska	5,800.000
Grška	5,600.000
Bolgarska	4,890.000
Švicarska	3,900.000
Finska	3,300.000
Danska	3,200.000
Norveška	2,600.000
Estonska	1,700.000
Letska	1,600.000
Albanija	800.000
Gdanska	330.000
Luksemburg	260.000

Iz Rusije, Turčije in Litavske ni nobenih podatkov.

Moč političnih strank v naši državi. Na podlagi zbranih uradnih podatkov so pri volitvah v konstituanto v celi državi dobile posamezne stranke: demokrati 319.408 glasov, radikalci 284.576, Radičevci 240.590, komunisti 199.732, zemljoradniki in SKS 150.503, klerikalci 110.975, muslimani 110.895, socijalisti 45.792, muslimani iz južne Srbije 30.020, Nar. klub (zajedničarji) 95.867, republikanci 12.136, nar. socijalisti 6.186, Ribarčeva skupina 3061.

Drage češnje. Pri kupovanju češenj na mariborskem trgu je poročnik Andrej Lubšin izgubil 52.000 K.

Tatvina. V Loki na Dr. p. so pred par dnevi ukradli neznani zlikovci med 2. in 4. uro pop. posestniku A. Bezjaku vso obleko, perilo, obuvalo in denar. — Pri Sv. Marjeti na Dr. p. pa so dne 10. t. m. vlomili drzni uzmoviči skozi okno v trgovino Anton Macuna in odnesli raznega blaga v vrednosti 20.000 K.

Na smrt obsojeni morilec. Dne 20. junija je bil pred mariborsko poroto obsojen na smrt na vesalih Josip Eferl iz Rošpaha, ker je na Sv. Treh kraljev dan v Sp. Sv. Kungoti ustrelil v neki gostilni Marijo Šori, mater osmero otrok.

2. državna razredna loterija

Prvo žrebanje
15. in 16. julija t. l.

5. premij!

100.000 srečk = 50.000 dobitkov

Apsolutna sigurnost in državno jamstvo.

V teku od pet mesecev izžrebalo se bode

69 milijonov 160.000 K

brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti

4 milijone kren, 2 milijona 400.000, 1 mi-

ljon 600.000, 800.000, 600.000, 400.000,

320.000, 280.000, 240.000, 200.000,

160.000, 120.000, 80.000, itd. itd.

Priporočamo sledeče, še neprodane srečke na izbiro:

49530, 69370, 78422, 83250, 38797, 78424,	18600, 49540, 69366, 71842, 78427, 83242,	69395, 69400, 78447, 78449.
--	--	--------------------------------

Cena srečk za vsako izbiro:

Cela srečka Dinarjev 48.— ali Kron 192.—	Polovica srečke Dinarjev 24.— ali Kron 96.—
Četrtnina srečke Dinarjev 12.— ali Kron 48.—	Osmina srečke Dinarjev 6.— ali Kron 24.—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna postrežba. Naročila iz cele države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije. Naročila se izvršujejo samo proti naprej poslanemu denarju.

Mednarodna banka d. d.

(Oddelek razredne loterije)

Nikolićeva ul. 7. Zagreb Gajeva ul. 8.
Telefon 11—19 in 23—98.

Birmanska
- darila -

v veliki izbiri, po najnižjih cenah nudi F. WERHONIG, urar v Ptuj, Krekova ul. 8.

Izpred porotnega sodišča. Pred mariborsko poroto se je moral zagovarjati 19. letni kočarski sin Ivan Švarc iz Zg. Voličine radi ropa 100 cigaret, katere je s silo odvzel nekemu 14. letnemu fantiču. Porotniki so vprašanje radi ropa potrdili. Kljub temu, da je obtoženec dejanje popolnoma priznal, so ga obsodili na 3 leta težke ječe in v povrnitev 16 K. — Vincenc Lovše, lovec v Zg. Voličini in pokojna Antonija Malek, posestnica istotam, sta se tako neumorno tožarila, da sta eden proti drugemu naperila v petnajst letih 68 tožb. Dne 3. februarja pa je Lovše v kratkem prepiru ustrelil Malekovo v bližini meje svojega posestva. Obsodili so ga na 8 mesecev strogega zapora. Izredno nizko kazen so mu prisodili radi tega, ker so porotniki zanikali vprašanje na umor in uboj, potrdili pa, vprašanje na prestopok zoper varnost življenja. Obtoženec se je namreč zagovarjal, da ni vedel, kaj počenja, zlasti pa, da je bila puška nabasana. — Trgovskemu pomočniku Antonu Vorstovšek, ki je na zviti način ukanil trgovca Sereca v Mariboru za 30 vreč bele moke, katero je prodal peku Misleju za 36.975 K, so prisodili radi goljufije dve leti težke ječe.

Zanimivi porotniki so vsekakor v Mariboru. Dne 14. marca t. l. je porotno sodišče obsodilo Franca Ogrizka od Sv. Florjana pri Rogatu, ker je ob priliki znane vojaške pobune dne 22. julija 1919 v Mariboru v družbi z več tovariši vdrl v blagajniški prostor in oropal dve blagajni, pobegnil drugi dan iz zapora v Gradec, kjer je denar skril. Graške oblasti so ga kasneje aretirale in izročile našim oblastim. Pred poroto je dobil Ogrizek 18 mesecev težke ječe. Dne 17. junija pa je stal pred porotniki soudeleženec Ogrizkovega dejanja, Ferd. Rubin iz Slovenjgradca. Svoje dejanje je priznal. Vkljub temu so porotniki z 9 glasovi njegovo krivdo zanikali in je bil nato oproščen.

Zamenjava obrabljenih bankovcev. Ponovno opozarjamo, da morajo glasom objave delegacije finančnega ministrstva v Ljubljani vse državne blagajne pokvarjene in obrabljene bankovce po 1 dinar in po 0.50 dinarja zamenjavati za nove, nepokvarjene. Občinstvu je kolikor mogoče ustreči. Zamenjati je bankovce tudi, ako so raztrgani, zamazani, brez roba ali če jim kaj manjka. Ne smejo se pa zamenjavati bankovci, katerim manjka kar polovica.

Cena mesa v Zagrebu. Zagreb je znan kot mesto, ki ni posebno poceni. — Saj se tam zahteva za mesečno sobo do 1400 K (brez hrane, kurjave in luči). Meso pa ima sledeče cene: goveje, boljše vrste, od 28 do 32 K, slabše od 20 do 24 K; telečje od 18 do 22 K; svinjsko od 36 do 40 K, mast 44 K itd. In sedaj primerjajte te cene s cenami mesa v Ptuj! —

Važne spremembe v kazenskem zakonu. Ministrski svet je odobril uredbo o spremembah onih določil kazenskega zakona, ki po-

stavljajo za kompetenco sodišč gotove vrednostne meje pri zločinih, naperjenih proti materialnim dobrinam. V kazenskem zakonu se nahajajoči odločujoči zneski so povišani za dvajsetkrat. S tem bo dosežena znatna razbremenitev zlasti za porotna sodišča, ker pridejo mnoge tatvine, goljufije itd. sedaj pred kazenske senate.

Vabilo na naročbo.

Kdor želi, da se mu redno pošilja „Ptujski list“, naj prijavi svoj naslov upravništvu v Ptuj, Slovenski trg (stari rotovž) števil. 3.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam, da otvorim 3. julija t. l. za dobo sezije

kino v zdraviliškem domu Rogaške Slatine.

Nekatere nedelje, posebno ob slabem vremenu, priredim po eno predstavo tudi v Ptuj. Vsakokratni program pravočasno naznanim z lepaki. Za mnogobrojni obisk se za naprej priporoča udani

Mihael Murko.

Bosanske drž. fine cigarete i duhan

sa dovolom po orig. cijenama, živih velikih rakova te sljiva, sljivovice, oraha i sve bosanske plodine nudi

Prva bos. izvozna žadruga
G. Vasiljević, Tuzla.

3 vajence

sprejme „PANONIJA“, tvornica za izdelavo strojev v PTUJU. Ponudbe na upravništvu tega lista.

Zahvala.

Povodom smrti naše ljubljene, nepozabljene soproge, oziroma matere, tete in svakinje, gospe

Ivane Rosenfeld

trgovske soproge

izrekamo vsem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku, kakor tudi za vse podarjene vence in šopke iskreno zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo cenj. učitelstvu in trgovstvu, katero se je pogreba tako številno udeležilo.

Žalujoči ostali.

Ptuj, dne 27. junija 1921.

Otročji voziček

za spati se prodaja. — Naslov pove uprava lista.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku

„Neosan“ terpentinova krema za čevlje
Črnila v vseh vrstah in barvah
Glauberjeva sol kalc. in krist.
Štampiljska barva brez olja
Natrijev in kalijev soliter
Zelena in modra galica
Žveplena kislina
Solitrova kislina
Solna kislina
Grenka sol, prosta
Črnilo za usnje
Modrilna esenca
Gumi arabicum
Kristalna soda
Prstene barve
Pralni prašek
Kalijeva sol
Superfosfat
Chromkali
Antichlor

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo.

Cene nizke, postrežba točna.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95,000.000.—

..... **CENTRALA V LJUBLJANI.**

➡ **Prometno mesto državne razredne loterije.** ➡

Podružnice v Splitu, Celoveu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah in v Brežicah.

Obreduje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih.

◊ Daje trgovske in aprovizacijske kredite.
◊ ∴ Izvršuje vse bančne transakcije. ∴